

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se prime-
nesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erszébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumneșă 2 A. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumneșă 3 franci.

Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 15.

Brașov, Sâmbătă 19 Ianuarie (1 Februarie).

1902.

Esaltații țilei.

Nimic nu poate supăra pe omul nedrept, violent și despot mai mult ca adevărul despre faptele și păcatele sale. Despre acesta a trebuit să se convingă, mai mult ca orî și când, și deputatul sas Dr. Lindner, când, în ședința de alaltăieri a camerei ungare, s'a încercat să convingă pe aleșii din era regimului Szell despre aceea, că cestiunea naționalităților în Ungaria nu se datază numai de ieri, ci-și are istoricul său, rădăcinile sale vechi și că a fost un timp, când chiar dieta ungară recunoscuse, că se impune rezolvarea ei cu dreptate și echitate.

Atâta a trebuit, ca să erumpă, asemenea unui vulcan, indignarea „patriotică-șovinistă” în contra celui ce a îndrăznit să ridice puținel un colțisor al vëlului, sub care se ascund de ochii lumii fărădelegile supremațiilor maghiari.

Dér n'a fost destul cu atât, ci numitul deputat, după o espunere retrospectivă istorică de prin anii șese-șecî, a vorbit și despre „limba statului”, dîcînd, că Sașii recunosc îndreptățirea ei, recunosc și rolul conducător al elementului maghiar, dér că sub rolul conducător, ce le revine Maghiarilor, nu se poate înțelege și supremația, adică domnirea lor necondiționată absolută.

Un adevărat vifor s'a ridicat în contra vorbitorului de pe băncile stînzei extreme la cuvintele acestea. Intre șgomotose reprobări kossuthiști strigau: La ordine! Președintele trebuie să-l cheme la ordine!

Și vice-președintele Gabriel Daniel, care înlocuia la presidiu pe Apponyi, cu voia fără voia s'a creșut dator a ceda acestei presiuni teroristice și a chema la ordine pe deputatul sas, care mai mult ca toți se va fi mirat de efectul, ce l'au produs cuvintele sale mai mult decât moderate.

Ce vrea adică acest domn Lindner? Cine păcatele l'a pus să ațite prin contemplațiunile sale doctrine asupra legei naționalităților, a ege-moniei, supremației și limbei statului susceptibilitatea și pasiunile neimpăcaților dușmani ai Sașilor și a tuturor celorlalte popore nemaghiare?

Și ce vor Sașii? Din ce cauză nu vor să se mai alătore la nici una dintre partidele maghiare? Nu vîd, că acesta a făcut să se deștepte numai neîncrederea Maghiarilor în intențiunile lor? Cred ei cu Lindner al lor, care a dovedit așa de puțin tact, că mai poate succede adî vr'unui grup de a reinvia și a impune érași Ungariei cestiunea naționalităților? Nu vîd ei, că nu e putere, care să mai pôtă opri în loc nișuintele politice de unificare prin validitatea ideei de stat maghiare?

Nu puteau Sașii să incunjure „lecțiunea amară”, ce li-au dat o gurile sparte din stînga, reamintindu-le politica polonă a Prusiei? „Decă Prusia, statul acesta fôrte tare organizat, cu poziția sa predominantă și razimul său sigur în

imperiu, promovéză procesul de amalgamisare în Posen cu-o energie necruțătoare și caută a inspira Polonilor de-adreptul spirit german, — cum statul unguresc, care încă nu e deplin construit și organizat, n'ar îngriji cel puțin pentru aceea, ca întrega poporațiune să se supună unitar ideei de stat?”

Așa vorbește cătră Lindner și Sași „Pester Lloyd”, organul combatant al clicei domnitore jidanomaghiare, scris anume pentru străinătate; vorbește un limbajiu plin de venin și totuși dîce, că vorbește „liniștit”; condamnă orî-ce încercare de a-se mai răzima pe legea de naționalitate, și totuși asigură, că „ei nu vor să maghiarizeze”.

Se mai preface această fôia perfidă, că n'ar aproba infocarea prea mare a demonstrațiilor extremi din stînga și totuși declară, că nebunia lor este cea mai firască și îndreptățită din lume.

N'au visat Românii, cari în 1869 au hotărît prima oră la Miercurea rezistență pasivă față de dieta ungară, că după trei-șeci și doi de ani, părerea lor, că n'au de a face cu ómenii ca toți ómenii, ci cu nișce adevărați esaltați politici, cu cari nu poți să stai de vorbă, va primi o confirmare și justificare atât de strălucită.

Călătorია moștenitorului de tron la Petersburg. Fôia rusescă „Novosti” vorbind de călătorია moștenitorului de tron arhiducele, *Francisc Ferdinand*, la Petersburg, accentueză importanța învoelii austro-ruse dela 1897, care are de scop a înfrâna mișcările revoluționare din Balcani. „Novosti” arată mai departe cât de important este raportul comercial mai strîns între cele două puteri, acum mai ales când Germania pregătesce o nouă politică comercială. „Novoje Vremja” și „Birseviya Vjedomosti” încă se ocupă de călătorია arhiduceului.

Din Roma se anunță, că sciirea despre călătorία acesta e primită pretutindenî în Italia cu multă simpatie, fiindcă este o dovadă, că raporturile Austro-Ungariei față cu Rusia sunt érași amicale. „Perseveranza” din Milano scrie, că Austro-Ungaria stă acum în același raport față cu Rusia, ca Italia față de Francia. Cele două dîntăi au interese politice în Balcani, cele două din urmă în Mediterană.

Un memoriu contra pangermanilor austriaci. Dîarul vienez „Neues Wiener Journal” într'un număr din urmă anunță, că arhiepiscopul-cardinal Dr. Gruscha a dat acum de curînd împăratului Francisc Iosif un memoriu, în care acuză atitudinea guvernului austriac față cu mișcarea anti-catolică a pangermanilor austriaci. Monarchul — dîce numita fôie vieneză — a primit cu multă bunăvoință memoriul cardinalului Gruscha, dér a accentuat în același timp, că atitudinea de până acum a guvernului trebuie s'o considere peste tot corectă. Terenul legal — a dîs Monarchul — nu pôtă să se depășit, și numai atunci are să intervină guvernul, decă în agitatea din cestiune se ivesc vîdite călcări de lege. Acesta totdeuna s'a ob-

servat și până acum, astfel, că adî e inutilă o schimbare în tactica de până acum a guvernului austriac.

Congresul pentru autonomia catolică.

Ședința dela 29 Ianuarie a congresului a fost bine cercetată. Membrii s'au prezentat în număr mare. Dintre episcopi au fost de față *Samassa, Csaszka, Hornig, Bende, Bubits, Szmeccsanyi, Majlath, Ivankovics, Hettyei, Csaky, Varossy* și abatele *Fehér* Ipoly.

Congresul a debătut paragrafi 13—20 S'au propus modificări de mai puțină însemnătate. Mai importantă a fost propunerea episcopului *Szmeccsanyi* din Scepuș, care culminează în aceea, ca §§-ii 11 și 12, cari vorbesc despre sfera de drept a autonomiei cu privire la fundațiuni, administrarea averilor și cu privire la afacerile școlare, să fie debătute numai când se va debate partea a treia a proiectului. Propunerea acesta a fost primită de toate nuanțele de partid ale Congresului.

Contele Albert *Apponyi* făcî apoi importanta declarație, că el ar fi voit să propună modificări la unele dispozițiuni ale proiectului, pentru-ca pe calea acesta să facă posibilă *sanționarea lui*.

Opinia congresului, însă s'a schimbat în direcția, că abia decă este speranță de a-se face astfel de modificări, fără de schimb de nunci; din cauza acesta el nu va propune modificări, va sprijini însă modificările propuse de alții și cari corîspund punctului său de vedere. Cu totul altă poziție ia față de modificările, ce le-a pus în vedere corporațiunea episcopilor. Ele difer în multe privințe de cele ce le-a declarat el în primul discurs. Nici-odată (*Apponyi*) n'a fost de părere, că corpul episcopesc e factor egal în rang, în contra căruia, seu cu majorisarea căruia s'ar puté face autonomia. *Autonomie se pôtă face, autonomie catolică însă nu*. A arătat la timpul său calea pe care s'ar puté face autonomia. Declarația cardinalului *Schlauch* cuprinde două lucruri. Se cer adică modificări, cari corîspund de-o parte punctului de vedere al episcopilor, ér de altă parte *corîspund posibilității de a-se înființa autonomia*. Se pare că episcopii cred posibilă obținerea unor lucruri pe cari el (*Apponyi*) nu crede că s'ar puté ajunge. Presupune așa-dér, că *episcopi au căștigat informațiuni, că modificările ce se vor propune nu vor întîmpina piedeci la sanționare*. *Apponyi* însă să degagéză de urmările acestor modificări și răspunderea rezultatului o lasă cu totul episcopilor.

Urmînd debatererea, s'au primit unele modificări stilare la §§-ii 15 și 16.

Scene furtunose în dieta ungară.

Discursul deputatului sas Dr. Gustav Lindner, după cum am spus-o deja, n'a fost pe placul șovinistilor din dieta ungară, din care cauză Lindner a fost des întrerupt. Reproducem și noi părțile mai marcante ale furtunei parlamentare:

Lindner Gustav: Critică regimul financiar. Avem multe datorii, contribuțiunile sunt grele, nu aprobă procedura, ce se observă la incassarea contribuțiilor. Împrejurarea, că prisosul a rezultat din dările

pe consum, nu este lucru bun, pentru-că dările acestea apasă mai greu asupra claselor sêrace. Mare pierdere este pentru noi emigrarea miilor de ómenî. Dările mai trebuie scădute. Budgetul îl primește însă ca basă pentru desbaterea specială, fără să se angajeze în cestiunea apropiatăei.

Barta Ódön: Asta-i politică de doi bani în trei pungî.

Lindner Gustav: Justifică politica, înafară de partide, a Sașilor. Trecînd apoi la cestiunea de *naționalitate* spune, că la 1848, în timpul provisorului și și după 1867 la început, alte concepții domniau în politică asupra acestei cestiuni. Promisiunile date în dietele dela 61 și 65 le-au ținut Maghiarii numai față cu Croații, ér față cu celelalte naționalități nu. Analizează programul poporal sășesc dela 1890. Deputații sași stau și astăzi tot pe basa acestui program. Conform punctului 4 din acest program limba statului este *îndreptățită*, ca atare. (Șgomot în stînga extremă. Să auđim! în centru).

Lengyel Zoltán: Frumôsă recunoștință. Îți mulțumim. (Șgomot).

Lindner Gustav ..însé articolul de lege XLIV din 1868 despre egala îndreptățire a naționalităților și legile, ce au urmat după aceea, întru căt nu potențéză preponderanța acordată de numitul articol, conțin *măsura minimală de drept și libertate*, ce se cuvine naționalităților nemaghiare ale țerii. (Mare șgomot în stînga și stînga extremă).

Pichler Gyözö: Legea din Posen! Acesta este părerea împăratului Wilhelm! (Mare șgomot). Asta-i politică germană. (Șgomot). Să vedeți ce fac acolo! (Șgomotul continuă). Acolo fi dau afară pe Poloni! Ér aici vorbiți astfel.

Președintele (sună): Vê rog să fiți liniștiți!

Pichler Gyözö: Limba statului este îndreptățită. Mergeți acolo și vedeți cum fi ucid pe Poloni.

Președintele (sună): Vê rog nu înterupeți pe orator.

Pichler Gyözö: Este o absurditate a spune așa ceva în parlamentul maghiar.

Președintele: D-l deputat Pichler să nu înterupă pe orator.

Leszkay Gyula: Mare greșelă a fost, că am primit în țera noastră un asemenea popor!

Pichler Gyözö: Nu faceți legi speciale pentru D-vóstré!

Președintele: Chem la ordine pe d-l deputat Pichler.

Pichler Gyözö: Ce-mî pasă? Chemăm la ordine de două-șeci și cincî de orî.

Președintele: Chem pe d-l Picher pentru a doua oră la ordine.

Leszkay Gyula: Învêțați-l ce trebuie să vorbescă aici un Sas!

Szell Kalman: Să auđim pe președinte.

Președintele (sună): Mê rog, liniște!

Pichler Gyözö: Acesta a fost profesor de dreptul public la Clușiu! Frumose învățături o fi propovédut acolo!

Lindner Gustav: În această cameră nu mă simt chemat a face apologia guvernului din Prusia pentru măsurile, ce le-a luat față cu Polonii. Noi tratăm aici cestiuni ungurescî și prin urmare nu mă pot ocupa, decât cu acestea și nu cu cele poloneze (Aprobări în centru).

Lengyel Zoltan*: Așa ar trebui să tratăm cu D-vostre, cum tratăți, din păcate, cu Polonii. (Așa este! în stânga estremă).

Barta Ödön: Curios lucru, că guvernul nu se simte atins, cu toate că asta-i înafară de partide. (Strigăte în stânga estremă: Nu-i lasă din Viena!)

Lindner Gustav: Ce este aici, care să fie în contradicție cu interesele statului și cu datoriile noastre de cetățeni? Nu cum-va este o dovadă de egoism național, că pe șbasa programului popular săsesc la ultimele alegeri au fost aleși în cercuri locuite de Sași, cu voturile decisive ale Sașilor, un conte maghiar, doi baroni maghiari și un nobil maghiar? (Sgomot. Contrădiceri).

Barta Ödön Dér așa-î merit? Dór singur mărturisesc, că Sași nu sunt Maghiari. Se cuvine să vorbesc așa? Auđi acolo! Să facă deosebire între Sas și Maghiar (Sgomot) Dăcă guvernul tace, noi nu vom tolera. Acesta e glas trădător de patrie! (Așa este. Sgomot inferval. Președintele sună).

Lukats Gyula. Păcat, că n'ati ales pe Schönerer în locul contelui maghiar! (Mare sgomot). De ce n'ati chemat pe Wolf? (Sgomot mare fără sfârșit).

Lindner Gustav. Se înșelă aceia, cari cred, că noi visăm despre o imposibilitate faptică și juridică, despre restabilirea constitutiei staturilor în Ardél (Strigăte: nu există Ardeal! visați numai mai departe), de asemenea se înșelă și aceia, cari cred, că noi avem scopuri politice deosebite, séu că gravităm în afară (Strigăte: Ba așa este! Cum de tăgăduiți?)

Lengyel Zoltan: Mergeți înapoi, de unde ati venit.

Lindner Gustav: Nu ne este zor de așa ceva și n'am merge nici chiar de ne-ai însoți și d-ta, stimatul meu coleg (Aprobări la Sași).

Lengyel Zoltan: Asta de géba o așteptați.**)

Lindner Gustav: Nu dorim nici situația curioasă a Austriei, care de la 1868 s'a deteriorat și mai mult. Noi recunoscem Ungaria modernă, constituțională, unitară (Sgomot în stânga estremă). Recunoscem îndreptățirea limbii de stat între restringerile și marginile trase de art. de lege XLIV din 1868 (Mare sgomot).

Barta Ödön: Pe D-vostre ar trebui să vă strângă între margini! Este ne mai auđit, ca un cetățen să vorbească astfel în dietă! (Sgomot)

Lindner Gustav: Recunoscem, că în statul ungar elementul maghiar este chemat pentru a juca rolul conducător, conform importanței sale istorice, conform preponderanței sale de avere și de număr (Strigăte în stânga estremă: Nu rol conducător). Sub acest rol conducător noi nu înțelegem supremația, stăpânirea necondiționată (Sgomot îndelungat, contrădiceri. Strigăte din toate părțile: La ordine! Ce vrei să ȳici cu asta? La ordine! Asemenea lucruri nu se pot spune în dieta maghiară! Acesta a predat la universitatea din Clușiu dreptul public ungar? Unde-i președintele? La ordine!)

Președintele: (sună) Domnii deputați, dăcă nu tac, nu pot să-mi audă cuvântul (Sună). **Chem la ordine pe d-l deputat!** (Aprobări generale: la ordine!) **Am chemat la ordine pe d-l deputat** (Sgomot.) Dăcă domnii deputați fac gălăgie, nu pot să audă ce spun. **Pentru această enunțaiune chem la ordine pe d-l deputat** (Aprobări îndelungate și aplauze generale) Vă rog acum, să fiți liniștiți, ca să puteți asculta pe orator (Strigăte: Nu vrem să-l ascultăm).

Kubinyi Géza: Se revöce, ce a ȳis! Nu-l lăsăm să vorbească! (Strigăte: Să revöce!)

*) Acest deputat este de origine sârmean și este ales cu program 48-ist în Zelan, unde majoritatea alegătorilor este compusă din Români! — R e d.

**) Se înțelege, dăcă ar fi să se întörcă, d-lui ar trebui să se întörcă de-ocamdată în Moldova, dér acolo fiind deja destui Armeni, n'ar fi prea bine primit, rămâne deci a aici, unde din grația naționalităților pöte ajunge la mandat în dietă! — T r a d.

Președintele. Nu e nevoie să mă facă cineva atent asupra datoriei mele! (Cătră orator) Vă rog continuați!

Leszky Gyula: Etă urmările, dăcă guvernul pactează cu naționalitățile!

Lengyel Zoltan: Să auđim pe Tisza Kalmán. Asta-i opera lui! (Sgomot. Președintele sună).

Lindner Gustav: Suntem geloși de patria noastră și am vré să o ferim de stăpânirea unei concepții, a cărei ideal ar fi imitația concepției franceze relativă la omnipotența statului. Cestiunea naționalităților este și rămâne o cestiune de drept, cât timp este pusă pe temelul sigur al articolului de lege XLIV din 1868 relativ la egala îndreptățire a naționalităților. Dăcă va părăsi acest temel, atunci eventual va deveni o cestiune fatală de putere. (Mare sgomot. Strigăte: „Cum nu? Tocmai de voi vom avé frică!“), care se va sfârși necesarmente nu numai cu nimicirea naționalităților, dér tot-odată și cu suprimarea autonomiei. Dăcă un stat național centralizat la estrem ar alcătui o panacea pentru toate relele sociale și de stat, atunci Franția n'ar fi trecut în timp de un secol prin atâtea revoluții și schimbări de sistem! (Sgomot și gălăgie în stânga estremă.)

Rátkay Laszlo: Dér cel puțin ar fi scăpat de asemenea rări, cum sunteți D-vostre!

Kubinyi Géza: Asta vă döre.

Lindner Gustav: atunci Spania (Sgomot continuu) ar trebui să fie un stat model. Situația noastră, în afară de partide, este motivată întru cât-va și de raporturile de partid în parlamentul nostru. Pe când în Anglia vecinic se luptă două partide principale pentru putere, la noi dela 1867 n'a existat, decât un singur partid cu prospecte de guvernare.

Lengyel Zoltan: Dér d-vostre vecinic Pați sprijinit.

Kubinyi Géza: Din geșeftărie.

Lindner Gustav: La partidul guvernamental nu ne putem atașa, căci abstrăgând de întemplantarea, care a pricinuit eșirea noastră din acest partid (Mare sgomot).

Barta Ödön: Pentru-că n'au executat legea relativă la maghiarisarea numelor de localități.

Lindner Gustav: am ajunge în contradicție nu numai cu concepțiile noastre, dér și cu părerile alegătorilor noștri, dăcă am între în partidul guvernului, înainte de a ni-se da garanții (sgomot) cu privire la executarea legii de naționalitate (Mare sgomot). Incât pentru partidul 48-ist și independent...

Barabás Béla: Noué nu ne trebuiri (Aprobări sgomotöse în stânga estremă.)

Lengyel Zoltan: Aici să nu veniți! (Ilaritate și aprobări.)

Lindner Gustav: Nu se scie. În politică e greu să proocesci.

Barabás Béla: Atăta putem proroci, că noué nu ne trebuiri.

Lindner Gustav: De partidul 48-ist și independent ne desparte nu numai concepția deosebită în cestiunea naționalităților...

Lengyel Zoltan: De asta ne bucurăm! (O voce din stânga. Numai atât?)

Lindner Gustav: afară de acesta luptă violentă, ce o duc împotriva pactului dela 1867, pe care noi îl considerăm ea parte constitutivă a constituției noastre (Ilaritate și sgomot în stânga estremă.)

Nici în partidul popular nu putem între (Să auđim), pentru-că programul nostru popular ȳice la punctul 3: „Legile religioare, cari asigură egalitatea deplină de drept și autonomia confesiunilor recepte, și cari legi prin legislația dela 1867 au fost din nou întărite, sunt de a-se considera ca legi fundamentale nealterabile.“

Barta Ödön: Dreptul public ungar, asta nu o recunöce.

Lengyel Zoltan: Așa ai predat în Clușiu?

Lindner Gustav: Astfel stăm noi prin urmare ca o minoritate dispărentă, singuri în această cameră și în această țără (O voce: dér Slovacia? Ilaritate). Faptul, că cugetările vecinic frumoase din poesia maghiară „Szózat“ sunt adresate numai Ma-

ghiarului de rasă, nu ne pöte escluse din comunitatea fiilor, cari își iubesc patria și care impune tuturor fiilor patriei același lucru: „Fii neclintit cu trup, cu suflet adevrentul patriei tale!“

Lukats Gyula: Asta trebuie simțită, nu spusă.

Rátkay Laszlo: Și să nu vă bateți joc de limba maghiară la Sibiu!

Lindner Gustav: **Bucuroși sacrificăm tot ce avem: munca și averea noastră și, dăcă cere binele comun al patriei, chiar și viața noastră** (Aprobări). **Dér nu putem renunța la un lucru: la naționalitatea noastră, care viează în limba și cultura noastră** (Strigăte în drepta: Cine o cere acesta?) Actualmente suntem izolați. N'avem, decât un singur aliat: constituția patriei noastre! O singură speranță avem, care nu ne lasă să sucombăm.

Pichler Gyözö: Dér cine vă face ceva?

Lindner Gustav: Avem încrederea, că înțelepciunea legislației noastre va apărași interesele vitale juste ale minorității.

Barta Ödön: Da, a tuturor minorităților maghiare!

Rátkay Laszlo: Vreți încă și mai mult, decât cât aveți acuma?

Lindner Gustav: Noi cei ce stăm în afară de ori-ce partid, nu cerem decât executarea legilor (Aprobări pe băncile Sașilor.)

Olanda și rășboiul.

În ședința dela 28 Ianuarie a camerei comunelor din Londra s'au făcut două enunțaiuni însemnate. **Balfour**, primul lord al tesaurului, întrebă fiind, dăcă a sosit la guvern din parte competentă o propunere de pace, a răspuns, că o astfel de propunere n'a sosit încă, **guvernul olandes însé a făcut o propunere, care formeză obiect de chibzuire**. Balfour n'a arătat cuprinsul comunicatului, a promis însă, că îndată-ce guvernul îl va fi studiat și va da răspuns, are să-l comunice camerei.

A doua enunțaiune a făcut-o ministrul coloniilor **Chamberlain**. El veni în contradicție cu sine însuși. Pe când mai deunăđi ȳicea, că nu recunöce de îndreptățit pe nici un comandant bur de a face propuneri de pace în numele Burilor, pe atunci la 28 Ianuarie a declarat, că **pe offerii burii**, cari se luptă, nu-i împiedecă nimic de a face propuneri lui **Kitchener** și **Kitchener** a primit ordin să avizeze guvernul despre astfel de propuneri. Declarația lui Chamberlain a produs senzație. Ea însă nu pöte avé nici pe departe importanța enunțaiunii lui Balfour.

ȳiarele „Times“ și „Daily Telegraph“ pretind a scie, că guvernul olandes a rugat guvernul din Loudra, să-i comunice condițiile de pace. „Times“ adaugă, că guvernul engles n'are nici o cauză de a împlini dorința guvernului olandes. „Standard“ crede, că guvernul din Olanda a fost determinat de Krüger să facă acest pas. Cu Krüger însă nu se pöte tracta la nici un cas. Numai Botha și Dewett sunt în drept de a vorbi în numele Burilor.

Agencia transvaaliană din Bruxella declară, că nici unul din Burii cari se află în Europa n'au însărcinat pe guvernul olandes să facă pași pentru pace. Tot acesta o ȳice și „Petit Bleu“ din Bruxella, care stă în contact cu Burii din Europa. Cu toate astea se afirmă hotărît, că enunțaiunile lui Balfour sunt corecte și că guvernul olandes de fapt a întrebă la Loudra asupra condițiilor în cari ar fi aplecat a face pacea cu Burii.

Din străinătate.

Sucesiunea tronului sêrbesc. Din Viena se telegrafeză: Față cu sgomotele ce circulă despre intențiunea regelui Serbiei de a renunța la Corönă în favörea principelui Karageorgevič, și de a-se re-trage în viața privată, și acesta cu consimțământul Austro-Ungariei și Rusiei, diarul „Fremdenblatt“ scrie, că nu există nici o cestiune de succesiune la tron în Serbia, cel puțin pentru acum. Regele Ale-

sandru fiind abia în vârsta de 26 ani, nu e escluse posibilitatea de a avé o descendență directă. Faptul, că dispozițiunile din noua constituțiune a Serbiei nu sunt suficiente pentru actuala și trecătörea stare de lucruri și că réua situațiune financiară a regatului favorizează sgomotele de crise serioșe, nu dau dreptul de a-se trage din aceste fapte consecințe extreme. A-se vorbe mai ales de consimțământul puterilor, și mai ales de al Austro-Ungariei, la o închipuită stare de lucruri viitoare, este cu atât mai ciudat, cu cât monarchia austro-ungară menține în tot-déuna linia sa de conduită, adecă principiul neamestecului în afacerile interioare ale statelor balcanice, principiu pe care nu este dispusă să-l părăsască vre-odată.

Legea Iesuiților în Reichstag. În numele centrului, deputatul Dr. Spahn a adresat în ȳiua de 28 Ian. în Reichstag o interpelație relativ la revocarea legii, care interdice Iesuiților stabilirea în Germania. Secretarul de stat Dr. conte Posadovsky a răspuns în numele cancelarului Bülow, promițând, că în sesiunea actuală consiliul federal va hotărî asupra acestei cestiuni

Cestiunea divorțului în Italia.

Am amintit deja în ȳiarul nostru despre mișcarea intensivă, ce s'a produs în Italia în privra proiectului de lege, ce intenționează a întroduce și în această țără divorțul. Mai completăm cele spuse atunci cu următorele: Episcopii au publicat rând pe rând pastorale, în cari protesteză contra unei asemenea tentative, ér credincioșii adreséză petițiuni în masse parlamentului. Agitația acésta estra-parlamentară stă în contradicție cu atitudinea politică observată de catolicii din Italia în acești din urmă 30 de ani. Se scie adecă, că de când cu secularizarea domeniului temporal al papei, catolicii Italieni urméză politica pasivității. De altfel cestiunea divorțului nu este de o actualitate iminentă, căci odată cu încheierea sesiunii se iau dela ordinea ȳilei toate proiectele neresolvite, între cari și proiectul asupra divorțului. Sesiunii ce va urma, trebuie să se prezente un nou proiect, așa că adversarii proiectului nutresc speranța, că actualul guvern n'are de gând a da zor acestui proiect. În tot cazul însă guvernul a putut vedé din furtuna, ce s'a produs, că majoritatea populației simte o aversiune radicală contra reformei legii matrimoniale.

Inmormântarea protopopului Avel Pop Bociat.

Hațeg. la 30 Ianuarie 1902.

Astăđi o tristă priveleşce se desfășură asupra ținutului Sarmisighetusei, asupra ȳerei Hațegului, și în general asupra românismului, căci s'a adevêrit trista scire, că protopopul Ulpiei Traiane **Avel Pop Bociat** a încetat de a mai trăi.

Cruda și nemilösa mörte a secerat viața unui brav bărbat, — stîlp de razim al românismului — care a trăit 56 de ani pentru propovăduirea evangheliei lui Christos și a românismului.

Adevêrat părinte a fost el familiei și neamului său, pentru care s'a sacrificat și în mormönt a apus.

Dela protopopul Bociat a putut fiecare să învețe iubirea de neam, căci cu drag și cu cinste a împlinit toate misiunile cu cari a fost încredințat.

Esemplu a fost el și ca exemplu trebuie urmat pentru realizarea aspirațiilor de progres atât în celea economice, politice și religioșe, cât și ca priceput, energetic și dibaciü apêrător al tuturor instituțiilor noastre de progres.

Șcöla i-a fost oglinda, biserica simbolul, neamul rugăciunea și familia sa bucuria și indemnătorul spre progresare întru realizarea aspirațiilor și visului nostru de înaintare și mărire.

Astfel, precum el a fost o lumină a românismului în părțile acestea, așa și noi avem să plângem ađi și să jelim, căci protopopul Avel Pop Bociat nu mai este între cei vii.

Inmormântarea, cu toate pompele cuvenite, s'a săvârșit Miercuri după amiazi în 29 Ianuarie 1902 sub conducerea Rvdsm. Domn Nicolae Nestor canonic, asistat de preoțimea tractuală, în prezența unui public numeros și distins, rudeni, amici și cunoscuți din munți și din câmpii, cu mic cu mare au mers, ca să dea mortului salutarea cea mai de pe urmă.

Grădiștea nici-odată n'a avut atâția oșpeți, d'ér nici jale mai mare ca de astădată n'a fost vr'odată.

La tristul act — ce ș'a luat începutul la casa mortului, apoi în biserica cea mare și frumoasă din Grădiștea și în fine la mormânt — au luat parte activă o mulțime de preoți și învățători.

Cuvântul funebral l'a rostit Rvdsm. d-n canonic Nicolae Nestor în cuvinte bine alese, întipărind jalea în inima fiecărui ascultător, a stors lacrimi din ochii imensului public, sosit aici din toate părțile.

D-l canonic a arătat, că sub ocărmuirea fostului protopop Bociat s'au zidit și renovat o mulțime de de școli și biserici, le-a înzestrat cu bărbați bine cualificați și destoinici a-i fi urmași. A introdus o bună administrație, a organizat toate relațiile poporului și a făcut ca frățietatea să încolțească în inima fiecărui poporean.

Apoi institutele „Societate de consum” și „Ulpiana” societate pe acții și alte multe lucruri de laudă, pentru salvarea poporului nostru, sunt fructul ostenelelor sale cari toate îl fac nemuritor.

Cuvântarea de adio a rostit-o părintele Iacob Nicolescu notariul districtual. A vorbit apoi comptabilul N. Simu în numele institutului „Ulpiana”. Prin vorbe alese și jelnice, cu mult talent a arătat, că „părintele institutului”, la porunca divină — după o viață laborioasă plină de fapte nobile și mărețe, — s'a mutat la celea eterne.

Fie-i țărina ușoară și memoria în vece binecuvântată!

năs.

SCIRILE DILEI.

18 (31) Ianuarie.

Tema de o umbră. Numărul dela 17 Ianuarie v. al „Apărării Naționale” ne aduce o știre interesantă. E vorba, că ministrul unguresc de interne Coloman Szell s'a speriat de figura lui Mihail Vitezul. El a dat o circulară prin care interdicte intrarea în țările de sub corónă Sf. Ștefan a cărților postale ilustrate reprezentând figura lui Mihail Vitezul. Cărțile postale din cestiune au apărut în editura librăriei Socec cu ocazia piosului pelerinaj din ziua de 23 Septemvrie la Mănăstirea Dealului. „Apărarea Națională” adaugă, că cărțile postale din cestiune cuprind și harta României de astăzi împreună cu celelalte provincii locuite de Românii de sub dominațiunii străine și într'asta a vădit guvernul unguresc un mijloc de „agitare contra unității statului ungar”. Szell li-a interzis intrarea la vamă, ér ministrul unguresc de comerț Hegedüs a oprit posta de a mai transporta pe viitor asemenea cărți postale.

Deputatul Sebens despre Secui. În ziarul „Ellenzék” din Clușă, deputatul Sebens publică o serie de articole, prin cari reclamă măsurile urgente în favorul Secuilor, amenințați de a fi înghițiți de oceanul românesc. — Cum rămâne însă cu „poporul fenomenal” al lui Bartha?

Inființarea unui gimnasiu militar. Regulamentul pentru inființarea gimnasiului militar din Craiova va fi în curând supus aprobării ministeriului de război. În acest gimnasiu vor fi primiți fiii de militari, cari au terminat 4 clase primare. Elevii, cari se vor dovedi, că au aptitudinile pentru arta militară, vor fi trecuți, după terminarea gimnasiului, la școala de fii de militari din Iași, cei-lalți după terminarea gimnasiului vor continua studiile în liceele statului pe cheltuiala ministeriului instrucțiunei.

Cum se sporesc Evreii? Conform anuarului statistic oficial al Vienei, în 1890 erau în Viena 112.000 de Evrei. Cu zece ani mai târziu, 1900, această cifră se urcase deja la 146.136. Evreii din Viena s'au sporit deci în zece ani cu 34.000 de suflete (de trei-ori mai mare spor decât la populația creștină). În 1896 frequentau gimnasiile din Viena 1483 copii evrei; în 1899 deja 1810, — și totuși liga israelită s'iară în gura mare, că Evreii sunt persecutați în capitala austriacă.

Un omor îndrăzneț s'a săvârșit Dumineca trecută ziua la amiazi în Viena. Victima omorului fu Israel Kessler, telar, locuitor în Burggasse. Făptuitorul a intrat în prăvălie sub pretext, că are de gând a cumpăra haine vechi și într'un moment prielic a aplicat lui Kessler mai multe lovituri de ciocan în cap, apoi a furat niște bani și chitanțe de amanet. Kessler și-a pierdut conștiința și nu și-a redobândit-o, decât pentru un moment, când a putut spune atâta, că atentatorul a fost un om tiner, cam de vr'o 25 ani. Poliția a pus un premiu de 500 corone pentru prinderea făptuitorului.

Șahul Persiei va face o nouă călătorie în Europa, cu prilejul încoronării regelui Eduard al VII-lea, solemnitate la care a promis, că va asista în mod oficial. După ce-și va căuta de sănătate la Contrexéville și Marienbad, Șahul va face vizite la Berlin, la Viena și la Paris. Un mic amănunt: Șahul va părăsi Teheranul cu o sumă de 15 milioane de franci în buzunar. După cum se vede, suveranul Persiei n'are de gând să facă economie, pe vremea asta de crasă.

Vázsonyi huiduit în parlament. După scenele furtunoase din dieta ungară, provocate de declarațiunile lui Lindner, în aceeași ședință s'a întors mânia „părinților patriei” asupra unui alt deputat, asupra neînfrânatului jidovaș Vázsonyi-Weissfeld, care cerea cuvântul să vorbească în cestiune personală. Pe când însă contra lui Lindner debutară numai independenții, în furtuna contra lui Weissfeld se amestecau tunetele venite din toate partidele și fracțiunile. A ajuns de nesuferit acest individ în dietă cu teoriile lui „democratice-jidovesce”. Se aușiau strigăte „afară cu el”, și de fapt deputații îngrămădindu-se încetul cu încetul împrejurul lui, de-odată s'a trezit numai, că era scos cu binișorul din sală. Vázsonyi n'a putut să vorbească nimic în cestiune personală.

Răscumpărarea felicitărilor de anul nou. În scopul răscumpărării felicitărilor de anul nou pentru Casa Națională au mai contribuit ulterior următorii domni: Liviu Iancu, Visag 1 cor., Sabina Oprea, Visag 1 cor., Baltazar Muntean adv. Oravița 2 cor., Ilie Trăilă adv. Oravița 4 cor., Teodor Ciortea, Cojocna 1 cor., Dr. L. Gyorkó adv. Jibou 5 cor., Teofil Dragomir, proprietar Lupăia 2 cor., Daniil Napoian Batiz-Vasvári 2 cor., Petru Calcunariu, adv. Orșova 4 cor., Romul Pop, preot Gârbova 2 cor., Benjamin Clococian, Tohanul-vechiu 2 cor., G. I. Nica, comerciant Brașov 5 cor., Dionisie Făgărășan, profesor Brașov 4 cor., Pătru Titu, adv. Panciova 3 cor., Iancu Cerbu, preot Panciova 1 cor. În total cor. 950.44. Sibiu, 28 Ian. 1902. Dr. C. Diaconovich.

Pentru masa studenților români din Brașov au sosit dela d-l A. Oneanu din București suma de 20 lei cotisație anuală. Primescă nobilul contribuent căldurose mulțumite. — *Administrația fondului mesei studenților rom. din Brașov.*

Pentru masa studenților din Brad, au binevoit a contribui următorii d-ni: Dr. George Nicula adv. în Alibunari 5 cor., „Bocsa montană” institut de economii 10 cor., Dumitru Lucaci 2 cor., A. Stanca, G. Tomus, P. Iacob și N. Dalitiu câte 1 cor., I. Stanca și I. Homan 60 bani, N. Vancu 50 bani, I. Manliu, N. Socol, T. Teodor, Ved. Voina, Petru și S. Stanca câte 40 bani, Const. Stanca, D. Stanca, P. Todea, F. Todor, I. Brendașu, N. Ghi-

tia, I. Furcă, P. Halmagiu, P. A. câte 20 bani, S. Moga, D. Buza, N. Montia, Z. Stoian și N. N. câte 10 bani. Suma 13 cor. col. în Petroșeni prin Seb. Stanca, stu. phil. Bujecanul — Socodor — 50 bani. Suma totală 28 cor. 50 bani. Primescă binevoitorii dăruitori călduroasă mulțumită. *Direcțiunea gimnasială.*

Căpătuiala socialistă. Bieții muncitorii de diferite naționalități din totă Ungaria își trimit săptămână cu săptămână gologanii la ziarul socialist din Budapesta intitulat „Népszava”, creșdend, că prin acesta se sprijinesce propagarea ideii și liberarea celor asupriți. Se adună pe an câte 100.000 corone, pe cari căți-va indiviți le consumă. Dilele acestea a apărut o broșură iscălită de căți-va muncitorii cinstiți din Budapesta, cari denunță miilior de muncitorii, ce se face cu bănișorii lor. Éta o mică listă: *Grossman Miksa* (fostul candidat din Zorlent), mai înainte culegător tipograf, primesce 2090 cor. *Bokányi Dezsö*, odinióră cioplitó de piatră 2400 cor., *Israel Iacob*, tinichigiu, 1440 cor., *Weltner Iacob*, tâmplar, 1872 cor., *Fleischmann Andor*, strungar, 1040 cor., *Gerami Ernő*, curelar 2030 cor., o domnișóră (W.) care scrie, fără să scie scrie 728 cor., *Csiszmadia Sándor* 1040 cor., *Kürschner Iacob*, pălărier 4800 cor., *Kiss Adolf* 2400 etc. etc. — Vedem, că socialiștii jidovi și-au făcut lefuri frumoșe din contribuțiile bieților muncitorii!

Combaterea alcoolismului în Belgia. Ministrul de finance al Belgiei a depus un proiect de lege prin care se sporesce tare dreptul de licență, ce se percepe dela cârciumari. Acei cari erau scutiți vor plăti 50 la sută în 1901 — 1902 și vor fi percepuți întregal în 1903. Cârciumele în cari nu se vinde alcool — veți sunt cârciume unde nu se vinde alcool, nu ca la noi, unde alcoolul se vinde și în alte prăvălii — vor fi scutite de dreptul de licență. Frauda va fi pedepsită cu amendă și cu închisoare, și mai mult, cu confiscarea mobilierului de exploatare și beuturilor din pivniță.

Balul poliștilor. Poliștii din Brașov vor da în séra de 8 Februarie un bal în hotelul „Europa”. Intrarea 1 cor. 20 bani. Inceputul la órele 8.

Reuniunea română de cântări și musică din Bistra va da o producțiune teatrală împreună cu cântării și joc Duminecă în 2 Februarie st. n. 1902 în ospătaria lui Hirsch. Inceputul la 7 óre séra. Prețul de intrare: de persoană: Loc. I 1 cor. Loc II 60 bani. Venitul este al „Reuniunii române de cântări și musică” din Bistra.

Din Săcele.

— Ian. 1902.

On. Redacțiune! Nu cred, că e de prisos a Vă comunica cum au decurs alegerile comunale și în Turcheșii Săcelelor.

Era de prevădit, că după cele întemplate la Satulung, Turcheșenii se nu rămână cu mâile în sîn. D-l fisolgăbiru Dr. Semsei, ca om nou și póte ca recunosător acelei inteligente maghiare, care i-a asigurat acest post — a candidat éráși numai pe un favorit, Bacsó, eschiđdend dela candidatură pe ómenii, în cari avea poporul deplină încredere.

Românii, divisați aici în două partide, — dupa cum cu durere am putut constata la primele alegeri — nu putură spera la reușita vre-unui primar român; s'au mulțumit deci numai cu doi jurați.

Destul, că față de candidarea Ciangăului Bacsó și a altor doi, cari erau chemați ca imediat să se mulțumescă — pentru a-se pute aclama primul, — alegătorii Unguri au protestat sus și tare.

La urnă nu voiau să mērgă nici unul. Zarva și sgomotul era asurđitor. Opt gendarmi nu erau în stare să susțină ordinea. Au voit să facă us de arme. Poporul îndărjit striga: „Cerem dreptate, pușcați-ne și nu veți mai rămâne nici unul”.

D-l fisolgăbiru convins de gravitatea lucrului a promis poporului amânarea alegerii pe altă zi — și numai în acest chip s'a mai putut domoli încât-va zarva.

Pe la órele înaintate d-l fisolgăbiru în suita gendarmilor a urcat în străsură sa — dela care Ciangăii furase șirófele. — La vre-o căți-va pași esind rótele, trăsura s'a răsturnat.

Alegerea viitoare e fixată pe Sâmbătă, 1 Februarie.

Acum va avé creșdément și bietul Sonda Iános, care în calitate de fisolgăbiru a condus de doué-óri alegerile — fără să se fi întemplat astfel de lucruri.

Avis d-lui conte fișpan.

Correspondentul.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 30 Ianuarie. Ședințele congresului catolic vor fi amânate până la 17 Februarie.

Londra, 30 Ianuarie. Guvernul engles primind nota guvernului olandes, se va pune în contact cu Kitchener și va da răspuns definitiv notei. Probabil, că guvernul se va învoi, ca o comisiune olandesă să mērgă în Africa-de-Sud, ca se lămurescă pe Burii luptători asupra situațiunei actuale.

Diverse.

Cel mai mare hotel din lume.

Cu ocazia banchetului pe care-l va da pressa americană prințului Henric de Prusia la 26 Februarie st. n. în hotelul Waldorf-Astoria din New-York, credem interesant de a face o descriere a acestui hotel. Acest hotel are un oficiu postal propriu, care expediază zilnic peste 6000 de scrisori, primind de asemenea zilnic 5000 de cărți de vizită. Hotelul are 60 de telefoane, toate în legătură cu oficiul central. Cele 1200 de cesornice (pendule) din hotel necesită doi servitori, ca să le întórcă. Numărul servitorilor cu léfa fixă e de 1400. În acest hotel stau zilnic în termen mediu 1500 de pasageri, ér la prânđ iau parte încă o mică, afară de cei de sus. Hotelul are două restaurante, două grădini pe palmieri, precum și câte-va salóne pentru banchete, 80 de bucătării cu un personal de 300 de ómenii, între cari 95 bucătari. Ghiață se consumă zilnic 1500 de tone. Hotelul are 19 ascensorii. Pentru producerea luminei electrice se întrebunțéză mașini cu putere de 3000 de cai, cari trebuie se dea lumină la 29.000 lámpli. Cărbuni se consumă zilnic 1500 tone.

Cât costă pacea? O statistică publicată acum de curând din partea reuniunii de pace arată, că în anul 1900 pacea a costat pe Rusia 1291 milioane de cor., pe Francia 978 milioane, pe Germania 969 milioane, pe Austro-Ungaria 478 milioane, pe Italia 380 milioane, pe Spania 171 mil., pe Norvegia 108 mil., ér Anglia, în urma războiului din Africa, figuréză în listă cu 1810 milioane. Budgetul afacerilor externe al tuturor statelor în a. 1900 a fost de 6.711.653.500 cor. Déca la acestea adăugăm cametele, pe care statele le plătesc după împrumuturile contrase în scopul înarmărilor, suma se urcă la 11.707.653.100 corone, ceea-ce corespunde la jumătate din venitele pe an ale Europei.

Un suveran — cel mai fecund poet. Cel mai mare suveran poet din lume e de sigur împératul Japoniei. Dragostea lui pentru poezie creșce cu vârsta sa. Ziarul „Japon Mail” relatéză, că nu trece o zi fără ca Mikado să compună 27 până la 30 de Wa-Ka, așa se numesc cântecile în Japonia. Aceste sunt trimise baronului Takasaki spre examinare, a cărui critică este în tot-d'auna entusiastă. Takasaki, care are însărcinarea asta deja din anul 1892, declară că numărul poeziilor compuse de Mikado de la acel an până la 1901 întrece cifra de 37.000. Și împărătesa e poetă, dar nu atât de fecundă ca soțul ei; dēnsa compune abia 2 poezii pe săptămână.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei nouă cărți, ce d-l Ioan Pop Retezanul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almdășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, prezentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthy László intitulată „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

„Viața și operele lui Andrei Mureșianu“, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perez-l prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Pacățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Măndăstirea Putna în Bucovina de Iacolie Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul a burse din Viena

Din 30 Ianuarie n. 1902.

Renta ang. de aur 4%	119.70
Renta de corone ung. 4%	96.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.35
Impr. căil. fer. ung. în arg. 4 1/2%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. 121.25	
Bonuri rurale ungare 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	182.40
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	153.—
Renta de argint austr.	100.90
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de aur austr.	120.50
Losuri din 1860.	146.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	16.54
Acții de-ale Băncii ung. de credit	683.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	668.—
Napoleonori.	19.08
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.35
Paris vista	95.30
Rente de corone austr. 4%	98.—
Nota italiene	93.30

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Ianuarie n. 1902.

Janenota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleonori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.34	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—.—
Lire turcesc Cump.	10.72	Vënd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100	Vënd.	101.—

**„Călinarul Plugarului“
pe anul comun 1902.**

A apărut și se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu (Brașov) „Călinarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde pe

In partea calendaristică: Cronologia anului 1902; Regental anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urméază partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani. Urméază Genealogia domnitorilor; Ta-

zele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Țîrgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungu-réscă în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Țîrgurile din Bucovina; Mésurile metrice etc.

In partea literară se găsesce bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumósa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion);

„Doué hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Găsecele Ovreului“ (anecdota, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de produțiune și avunția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urméază diferite povește; lectură distractivă, glume etc.

Călinarul are în frunte portretul lui George Lazar, cu biografia, (In partea literară.)

Un exemplar „Călinarul Plugarului“ costă 25 or. (50 bani), plus 5 bani porto postal. Véndătorilor se dá rabat cuvenit.

„LIPOVANA“, institut de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții, se invită la a

VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ținé în 20 Februarie st. n. 1902, la 10 óre a. m. in localul institutului, opidul Lipova.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunei re anual al optulea de gestiune
2. Raportul comitetului de supravegiare.
3. Deciderea, respective aprobarea bilanțului pe 1901; darea absoluturului direcțiunei și a comitetului de supraveghere (§ 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebunțării profitului curat și ficsarea dividendelor pe 1901. (§ 26 și 46 din statute.)
5. Pertractarea eventualelor propunerii (§ 26 litera g din statute).
6. Alegerea a 3 membri in direcțiune.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, in conformitate cu § 16 din statute să aviséză a depune la cassa institutului acțiile, înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, in 23 Ianuarie 1902.

Ales Mocsonyi, m. p.
președinte.

Contul Bilanțului.

A C T I V :			P A S I V :		
	Coróne	f.		Coróne	f.
Cassa in numărar	7738	06	Capital	100000	—
Escompt	654355	10	Fond de rezervă	37277	16
Credite personale	32418	—	Fond de pensiune	2468	—
Credite cambiale cu acoperire hipotec.	74509	98	Depunerii	472659	35
Imprumut hipotecar.	29219	—	Reescompt	181260	—
Lombard	9748	50	Dividende pe 1899	32.—	—
Efecte	2863	—	„ „ 1900	128.—	160
Mobilier cor. 1008 —	—	—	Interese transitoare	6851	09
amortisare „ 108 —	900	—	Diverse conturi creditore	1012	32
Giro-Conto	692	33	Profit curat	2002	16
Cont-Curent	2517	29			
Diverse conturi debitoare	6728	82			
	821690	08		821690	08

Profit și Perderi

E Ș I T E :			Î N T R A T E :		
	Coróne	f.		Coróne	f.
Interese de depunerii . cor. 22484.70			Interese: de escompt	59663.28	
„ „ reescompt . „ 13320.79			„ de credite personale	3332.05	
„ „ cont curent. „ 118.25	35923	74	„ „ „ cambiale cu		
Spese	2160	49	acoperire hipotecară	5641.41	
Salare, chirie, diverse	6996	90	„ de imprumut hipotecar	2498.17	
Marce de presentă	933	—	„ de lombard	611.50	
Contribuțiune directă	6603.76		„ de efecte	145.—	71891 41
10% dare după inter. la depunerii 2248.47	8852	23	Provisiuni		3085 11
Amortisare din mobilier	108	—			
Profit curat	20002	16			
	74976	52		74976	52

Lipova, 31 Decemvrie 1901.

Voicu Hamsea m. p.
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.
priu-contabil.

Direcțiunea:

I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., V. Dehelean m. p., P. Papp m. p., A. Ciugudean m. p., I. Crișan m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.

Lipova, 23 Ianuarie 1902.

Comitetul de supravegiare:

Teodor Ceanter m. p., Teodor Cosma m. p., Stefan Bordoșiu m. p., Vasilie Bogoiu m. p., Terențiu Petrovițiu m. p. președinte.